

Pekka Ervast

NUORTEN
ELÄMÄNIHANTEET

RUUSU-RISTI
HELSINKI 1952

Pekka Ervast

Nuorten elämänhanteet

Ajatelkaamme aikoja taakse päin. En tarkoita nyt aivan lyhyitä aikoja, kymmentä tai kahtakymmentä vuotta, vaan mennään enemmän aikaa taakse päin, 50, 60, 70 vuotta, niihin aikoihin, jolloin meillä täällä Suomen kansan keskuudessa alkoi kirjallinen herätys. Sen perästä kun me olimme joutuneet Venäjän vallan alle ja sen perästä kun me aloimme saada suomenkielellekin tunnustetun aseman, niin että vähitellen tuli kirjallisuutta suomenkielellä, niin suomalainenkin poika – tietenkin jonkin aikaa sitä ennenkin – mutta ennen kaikkea silloin suomalainen poika ja suomalainen tyttö saattoi ajatella nuoruudessaan: jospa minä saisin sivistystä, jospa minä pääsisin kohoamaan kansan syvimmistä riveistä ylöspäin tiedossa ja valistuksessa, että sitten voisin olla kansalleni hyödyksi. Jos tyttöjen asema yleensä ihmiskunnan historiassa on ollut ainakin nyt siinä historiassa, jota me tunnemme, tuollainen syrjässä olevan, niin ainakin miesten, nuorten poikien asema on aina ollut sellainen, että he ovat voineet suorastaan ajatella, että he itse nousisivat ja sitten voisivat tavalla tai toisella palvella kansaansa. Jos me ajattelemme tuollaista nuorukaista, joka silloin oli kyllä syntymänsä puolesta kansan syviin riveihin kuuluva, niin me voimme ymmärtää, että hän saattoi unelmoida siitä, kuinka hän pääsisi kouluun ja sitten yliopistoon ja sitten sillä tavoin pääsisi virkamieheksi ja siten voisi olla kansallensa hyödyksi ja avuksi. Me voimme tämän ymmärtää. Me voimme ymmärtää, että se väikkyi hänen silmissään korkeana ihmeellisenä ihanteena, että hän tulisi yläluokkalaiseksi. Hän ei sillä käsittänyt mitään sellaista sortoa, ei mitään sellaista pahaa tai itsekästä, joka nyt meidän aikanamme ja meidän mielikuvituksessamme useinkin liittyy tuohon sanaan ”yläluokkalainen”. Sitä sanaa nyt suorastaan ehkei käytetty silloin. Mutta samaa asiaa ajatellen hän tunsi mitä kauneimpia tunteita sisässään, ja hänen mielestään olisi erittäin ihanteellista päästä sillä tavoin ylöspäin.

Kun hän sai koulusivistyksen ja sitten tuli virkamieheksi, hän saattoi auttaa kansaansa; hän saattoi olla sille hyödyksi juuri tuon virkatoimensa avulla. Sillä ennen sitä olivat kaikki virat ruotsinkielisten hallussa, ja ruotsalaiset eivät useinkaan osanneet suomea, eivätkä edes tahtoneet oppia suomea. Meidän täytyy tunnustaa, että silloin kansa oli hyljättyssä ja sorretussa asemassa. Ei se koskaan voinut saada mitään oikeutta. Jos tavalliseen kansaan kuuluva joutui tuomioistuimen eteen, ei hän silloin saanut mitään oikeutta, sillä tuomarit eivät osanneet hänen kieltään, ja hän ei osannut tuomarien kieltä. Asiat olivat monimutkaisia tavallaan, ja silloin kansamme oli sorretussa asemassa.

Kun sitten tuo suuri suomalainen herätys tapahtui ja me aloimme saada omankielisiä virkamiehiä, silloin me ymmärrämme, että meidän kansamme vähitellen tuli toiseen asemaan. Ja sitten kansakouluja ja muita kouluja alettiin perustaa ympäri maata.

Nyt me elämme aivan toisessa ajassa. Meidän kehityksemme on aivan toisella kannalla nyt kuin silloin. Nyt kansa on verraten valistunutta. Meidän kansamme osaa lukea ja laskea suuremman määrin kuin monet Euroopan kansat. Meidän kansamme on etunenässä tässä suhteessa. Sillä vaikka vieläkin on ehkä joitakin seutuja maassamme, jossa ihmisillä ei ole lukutaitoa, niin kuitenkin useimmat kansalaisemme jo osaavat lukea ja kirjoittaa. Ja kun ihminen kerran osaa lukea, silloin me tiedämme, kuinka suuri taika-avain on annettu hänen käteensä. Hän voi sillä avaimella avata sivistyksen kaikki aarreatat. Sillä kun hän osaa lukea, niin hän voi ottaa selvän toisten ajatuksista. Hän saa tutustua

suurten viisaiden ajatuksiin, hän saa oppia tietämään kaikki, mitä meidän aikamme kulttuuri on saavuttanut tieteellisellä alalla. Hän voi tutustua kaikkeen, missä hänen oma älynä vain antaa myöten, kun hänellä kerran on tuo ihmeellinen taikavoima, lukutaito, ja kun hänellä kerran on tilaisuus ja hän voi hankkia kaikkia kirjoja. Mehän tiedämme, että meidän aikanamme kirjojen hankkiminen on verraten helppoa. Ajatelkaamme keskiaikaa, jolloin kirjoja saattoi olla kuninkailla ja kuningattarilla ja presidenteillä ja korkeilla ylimyksillä ja professoreilla. Niillä saattoi olla parisataa kirjaa. Jos jollakin oli, niinkuin Valoisin Fernandolla 200 kirjaa kirjastossaan, niin hän oli ympäri Eurooppaa kuuluisa oppineisuudestaan. Meidän aikanamme kellä torpparilla tahansa, kellä nuorukaisella tahansa on tilaisuus lukea monta kertaa 200 kirjaa. Sillä vaikka he eivät ehkä itse osta itselleen näitä kirjoja, niin on olemassa lainakirjastoja ympäri Suomea, joista voi saada kirjoja lainaksi ja lukea. Meidän täytyy siis muistaa, että me elämme aivan toisessa ajassa nykyään. Olot ovat kerrassaan muuttuneet. Ja kun olot muuttuvat, silloin myös ihmisten sielut muuttuvat jonkin verran. Se merkitsee, että heidän suhteensa oloihin silloin myös muuttuvat. Tämä on aivan luonnollinen asia. Sentähden meidän päivinämmme saattaa olla hieman toisin. Sentähden meidän päivinämmme ei myöskään nuorilla ihmisillä enää tuollaisia ihanteita olekaan: oi, jospa minä pääsisin kouluun ja sitten ylioppilaaksi ja sitten voisin tulla virkamieheksi ja sillä tavoin hyödyttää kansaani. Meidän päivinämmme se ei enää oikein kelpaa ihanteeksi. Me voimme nähdä sen siitä, että vaikka se on niin kaunis ja ihana ajatus, niin me emme juuri näe niitä ihmisiä yliopistossa, jotka sillä tavoin ajattelisivat. Jos me katselemme meidän ylioppilaitamme, niitä, jotka ovat saaneet korkeakoulusivistystä ja sitten istuvat siellä korkeakoulujen penkeillä ja kuuntelevat professorien luentoja ja itse lukevat toisen paksun niteen toisensa perästä, jos me heiltä kysymme, mikä on teidän ihanteenne, mitä varten te luette, mitä varten te siellä yliopistossa käytte, niin me kauhuksemme saamme kuulla useimmiten heidän vastaavan: no, että pääsisin leipään käsiksi. Heillä on omia itsekkäitä tuumia. Heillä on persoonallisia tarkoitusperiä. Eivät he ajattele, että he tahtovat palvella kansaansa, että he tahtoisivat kansaansa auttaa, että minä luen sitä varten, että sitten menen korkeine oppineni kulkemaan kylästä kylään ja opetan sitä viisautta kansalle, jota minä voin lukemisestani saavuttaa. Eivät he niin ajattele, että minä luen ja luen ja sitten koetan kirjoittaa kirjoja kansalleni ja kertoa kaikesta siitä opista ja viisaudesta, minkä olen hankkinut itselleni. Eivät he niin ajattele, että ”kun minä tulen oikein hyväksi ja viisaaksi tällä lukemisellani, niin minä menen ja opetan kansan poikia ja tyttöjä”. Eivät he niin ajattele, vaan aivan kauhuksemme me huomaamme, että useimmat ajattelevat: kuta paremmat arvonimet minä osaan itselleni hankkija, kuta enemmän minä osaan lukea, sitä suuremman palkan voin itselleni saada, kun kerran pääsen virkamieheksi. Sillä tavoin he useimmin ajattelevat: he ovat myyneet ihmisyytensä. He eivät enää ollenkaan ole ihmisiä. He eivät ajattele enää, niinkuin ihminen ajattelee: mitä minä voisin tehdä tässä elämässä, millä tavoin minä voisin hyödyttää toisia ihmisiä ja koko luontoa, millä tavoin minä voisin olla iloksi ja hyödyksi. Eivät he yleensä niin ajattele. He ajattelevat: mitenkä minä vain saisin parhaimman leipäpalan, mitenkä minä vain saisin parhaiten nauttia elämässä. He ovat alistuneet eläimiksi. Eläimet voivat sillä tavoin ajatella: minä hyökkään tuohon ja otan kaikista parhaimman leipäpalan. Niin voivat eläimet ajatella, – kukaties eivät nekään aina. Me voimme ajatella, että eläimet, koirat ja sudet ja ketut ja apinat ynnä muut sellaiset pitävät mielessään sellaisia asioita, mitenkä ne nyt saavat ruokaa itselleen, mitenkä ne nyt voivat päästä yli talven jne. Oikeastaan ihmiskunta on eläimellisellä kannalla, kun se niin ajattelee. Me tiedämme, että silloin kun ei vielä mitään sivistystä ole saatu aikaan, kun eletään raakalaisten tilassa, silloin ihmiset luonnon pakosta ja välttämättömyydestä ajattelevat: mitenkä me nyt taas saamme leipää. Nyt minä menen metsään ja koetan saada kiinni jonkin otuksen ja pidä sinä vaimoni sillä aikaa huolta pienokaisista, ettei mikään raateleva susi tule ja revii heitä sillä aikaa, kun minä olen metsästävässä. Tietysti silloin on välttämätöntä ajatella tällä tavoin. Mutta kun sivistys on luotu, kun on saatu toisenlaisia opistoja aikaan, kun me jo jonkin verran hallitsemme luontoa ja olemme luonnon herroja eikä meitä uhkaa villipedot eikä meillä ole sellaisia vaaroja kuin silloin, niin se merkitsee, että kaikki meidän pyrkimyksemme ja ajatus- ja sielunelämämme ja koko meidän tahtomme voi ja täytyy muuttua. Ihmisten elämän, sen sisällön täytyy tulla toisenlaiseksi silloin, kun on saavutettu jonkinlainen kulttuuriasema.

Mutta kun me katselemme nyt tällä hetkellä meidän yhteiskuntaamme, kun me katselemme meidän yhteiskuntaamme ei ainoastaan Suomessa, mutta muuallakin maailmassa, niin me huomaamme, että harvat, harvat ihmiset, vaikka ovat puettuina inhimilliseen ruumiiseen, vielä ovat ihmisiä. Verraten harva ihminen on ihminen. Sillä mikä ajatus se on, joka yleensä elää ihmisten mielissä? Juuri tuo sama: mitä minä syön ja mitä minä juon ja millä minä itseni verhoan? Se ajatus se elähdyttää useimpia ihmisiä vielä. Me emme tietenkään saata niin suuressa määrin moittia niitä ihmisiä, jotka eivät ole tulleet osallisiksi kaikesta kulttuurista ja kaikesta sivistyksestä. Me emme osaa heitä moittia. He eivät ole näin ulkonaisesti nousseet siksi paljon yli tuon alkuperäisen kannan, että me voisimme vain hyökätä heidän kimppuunsa ja sanoa heille, että kuulkaa, te ette ajattele niinkuin ihminen. Meillä ei ole syytä sellaiseen moitteeseen sentähden, että heillä ei vielä ole ollut yhtä suuressa määrin tilaisuutta kuin joillakin muilla. Mutta kaikki ne ihmiset, joilla on ollut tilaisuus tulla osallisiksi sivistyksen saavutuksista, ne ihmiset, jotka ovat saaneet korkeakoulusivistystä, jotka ovat saaneet yliopistosivistystä, jotka kuuluvat varsinaiseen herrasluokkaan, ne ihmiset ne todella seisovat meidän edessämme moitittavina. Heille me voimme sanoa: ettekö te vielä ole päässeet kiinni omasta ihmisyydestänne? Ettekö te vielä ole huomanneet, mikä on teidän velvollisuutenne ja tehtävänne ihmisinä? Ettekö vielä tiedä, mitä on olla ihminen? Kun me huomaamme, että he saattavat ajatella samalla tavoin kuin eläimet ja raakalaiset, ja vielä paljon itsetietoisemmin saattavat ajatella tuota samaa omaa itseään, kaikkea aineellista hyvää, kun me huomaamme, että he voivat asettaa sellaisia asioita elämänsä päämääräksi, silloin meillä on syy ja minun mielestäni paljonkin syytä surullisesti ja moittivasti heiltä kysyä: ettekö vielä, ettekö vielääkään ole ymmärtäneet, mikä ihminen on?

Niin kauan kuin on yläluokkaa ollut olemassa, niin kauan on meidänkin kristillinen sivistyksemme jo ollut, on ollut satoja, enemmän kuin tuhat vuotta, ja yhä ei meidän yläluokkamme vielä yläluokkana, kokonaisuena luokkana näe, mikä on sen tehtävä.

Nyt kun nuori ihminen ensiksi herää, kun hän, käyttääksemme teknillis-teosofista sanontatapaa, kun hän murtaa rikki sen verhon, sen kuoren, joka on hänen tunneruumiinsa, astraaliruumiinsa ympärillä, joka sitoo niitä voimia, jotka toimivat astraaliruumiin välityksellä, kun hän murtaa rikki tuon kuoren, siis sen perästä kun hän on täyttänyt 14 vuotta, silloin hän vähitellen alkaa herätä, 15, 16, 17, 18-vuotiaana, toiset heräävät vähän myöhemmin, 20-21-vuotiaana, ainakin siihen saakka voi tuo herämys tapahtua, sellainen sisäinen herämys nuoressa ihmisessä, että hän kysyy itseltään: mikä on elämä? Se ei tule kaikille nuorille sillä tavoin. Sellaiset nuoret, jotka eivät ajattele paljon mitään, heille se ei tule ollenkaan tällaisena selvänä ajatuksena, että mitä on elämä tai mitä on totuus ja kuka on Jumala? Ei se tule heille niin selvänä. He saattavat sanoa itselleen, että no, on tämä nyt vähän turhaa, että he elävät mukana elämässä. Välistä moni nuori ajattelee, että on se turhaa koko lysti, joten tämä on kaikki teatteripeliä. Ja tuollaisia tunteita heihin tulee. Ainoastaan sellaiset nuorukaiset, jotka vähän järkeilevät filosofisesti, ainoastaan he saavat kuvan tajunnassaan siitä, mitä liikkuu heidän sielussaan, niistä voimista, jotka pääsevät vapaiksi heidän sielussaan. Ja he saavat sen kuvan, että he kysyvät itseltään: mikä on totuus, mikä on Jumala, mitä on elämä, kuka minä olen ja mitä varten minä olen täällä? Pitäisikö minulla olla jokin ihanne. Pitäisikö minulla olla jokin päämäärä elämässä? Ne, jotka ajattelevat, ne tällä tavoin kysyvät itseltään.

Ja te tiedätte, että meidän teosofinen liikkeemme on aivankuin sitä varten, että se vastaisi näihin kysymyksiin, että se ottaisi kiinni näistä kysymyksistä. Sillä ihmiset muuten tavallisesti sanovat, jos nuoret noin kysyvät: ”No kyllähän elämä näyttää”, – tai: ”Mitä sinä nyt turhia!” Sillä nuorelle tämä on hyvin vakavaa, jos hän ajattelee. Tämä on niin vakavaa, että hän sanoo itselleen: mutta minä en tahdo olla olemassa, jos en pääse jonkinlaiseen selvyyteen. Mutta ihminen, joka on pintapuolisempi, niinkuin yleensä sängen monet ihmiset ovat, – vanhempi ihminen, hän vain nauraa. Hän ei ymmärrä sellaista nuorena. Hän vähän nauraa tai vähän pilkkaa tai sanoo vähän isällisellä tavalla ja vanhemman viisaudella: ”Kyllähän elämä sitten näyttää, ja kyllähän sinä siitä vielä tyynnyt. Se on sellaista jonkinlaista penikkatautia; kyllä hän siitä paranee vielä.” Tuolla tavoin voi sanoa sellainen vanhempi

ihminen, joka joko ei muista ollenkaan, mitä hän on itse tuntenut nuorena tai sitten muistaa elävästi, että hän itse ei ole sellaista ajatellut. Sillä kuten äsken sanoin, kaikki eivät ajattele tällä tavoin, ja vanhempi ihminen on unohtanut, mitä epämääräisiä tunteita hän on tuntenut, kun hän ei osaa pukea niitä tunteitaan ajatuksiksi ja siis ei ymmärrä tuollaisia ajatuksia, kun ne esiintyvät nuorissa, vaan pitää sitä jonkinlaisena penikkatautina.

Mutta meidän teosofinen liikkeemme, meidän teosofiamme on sitä varten, että se aivankuin puhaltaisi ilmiliikkiin tuon pienen tulen, mikä nuoren sielussa kytee. Se on sitä varten, että se antaisi voimaa niille kysyjille: niin teidän pitää kysyä, juuri noita kysymyksiä teidän pitää tehdä, juuri noita ajatuksia teidän pitää ajatella, juuri sillä tavoin teidän pitää asettua elämän eteen ja vaatia siltä vastauksia. Ja sitten teosofinen maailmankatsomus auttaa näitä vastauksia saadessa. Teosofinen maailmankatsomus aivan auttaa meitä, millä tavoin, mihin suuntaan me voimme kulkea, millä tavoin me voimme etsiä vastauksia näihin kysymyksiin.

Ja se ihanne, se elämäntehtävä, se elämän päämaali, mikä aina nuorelle sitten selviää, kun hän tekee tällaisia kysymyksiä itselleen, se ottaa erilaisia muotoja. Mutta meidän päivinämme me voimme aivan huomata, että sen täytyy pukeutua hieman toisenlaiseen muotoon kuin esim. 70 vuotta sitten. Nuo nuoret, jotka meidän päivinämme etsivät vastausta moniin kysymyksiin, eivät voi omistaa itselleen sellaista ihannetta kuin oli tuo vanha ihanne: minä tahdon päästä oppineeksi ja tiedemieheksi; minä tahdon saada yliopistosivistystä ja sitten tulla virkamieheksi, että voisin hyödyttää kansaani. Se ihanne ei ollenkaan voi pukeutua sellaiseen muotoon. Ei ole ihme, että nuoret ihmiset, jotka siellä yliopistossa lukevat, että ne nuorukaiset eivät ole innostuneet tällaisesta ihanteesta, sen tähden, että se ihanne ei voi enää ketään innostaa. Sillä he ovat aivan kokeneet, jokainen nuori on sen jo kokenut, jokaiselle nuorelle on jo tullut sellainen ajatus. Sille, joka kerran tällaisia asioita kysyy, on tullut sellainen ajatus niiden kaikkien liikkeiden ja ajatusvirtausten nojalla, mitkä liikkuvat meidän nykyisessä yhteiskuntailmapiiirissämme, että tuollainen ihanne ei kelpaa. Ei kukaan oikeastaan voi uskoa sellaiseen ihanteeseen: minä tulen virkamieheksi, minä saan pienen palkan ensiksi ja sitten suuren, suuren palkan. Ja samalla kun palkkani nousee, aivan sitä myöten ihanteet häipyvät. En minä enää tahdokaan palvella kansaani. Ja minä huomaan, että enhän minä voikaan millään erityisellä tavalla palvella kansaani. Se kääntyy kaikki itsekkääksi. Ja suuret sosialistiset aatevirtaukset ovat minulle selittäneet, että kaikki sellainen virkamiehisyys ei ole ollenkaan ihanteellista. Se ylläpitää vain sellaisia vanhoja, vähän homehtuneita, turhanpäiväisiä laitoksia hyvin suuressa määrin. Tuossa on meillä jokin suuri kivirakennus, ja siellä istuu hyvin paljon herroja. Ja kun sinne tulee ja tuo sinne yhden asian, niin ei ole herroilla kiirettä. Sen näkee, ettei siellä kiirettä pidetä, ei siellä kiireellä työtä tehdä, ei siellä kansan puolesta työtä tehdä. Määrätyt pienet tunnit siellä ollaan, ja niinä tunteina, hyvin monta paperossia poltetaan, hyvin monta sanaa sanotaan ja hyvin monta askelta otetaan kaapin luota pöydän luo, mutta ei paljon asioita toimiteta, ei paljon ajatuksia ajatella. Jos menee mihinkä virkalaitokseen tahansa, niin me huomaamme, että virkalaitokset eivät ole ihanteellisia, ne ovat kuolettavia. Virkalaitokset imevät ihmisestä hengen ja sielun. Hän tulee jonkinlaiseksi koneeksi, sillä hänellä on aivan perin tyhmiä asioita tehtävänä. Kun me tiedämme esimerkiksi, että tuolla Kuopion Iisalmessa on 2-3 isäntää ja ne huomaavat, että tuon puron poikki olisi myös hyvä rakentaa silta, ja pannaan kunnankokous kokoon ja tuumataan, että rakennetaanko silta. Ja siellä kunnassa ollaan jokseenkin yhtä mieltä, että maantie on vietävä siitä ja siitä. Ja niiden täytyy sitten laittaa joitakin papereita, jotka tulevat johonkin keskushallitukseen, tie- ja vesirakennusten ylihallitukseen Helsinkiin. Ja täällä on enemmän tai vähemmän uneliaita herroja, jotka sitten pohtivat tuota asiaa, että jaa, olisikohan silta oikein tarpeen sen puron yli ja kuinkahan olisi jos maantie vedetään. Noh, sanoo yksi herroista, en minä nyt juuri tiedä, mitä ne ukot ja akat siellä sellaisella sillalla, ei suinkaan siitä olisi mitään erityistä hyötyä, kaupalalle, ja ei suinkaan siitä olisi mitään hyötyä millekään. Voisikohan sinne perustaa mitään tehdasliikettä? Ja sitten joku sanoo, että jaa, onhan minulla eräs tuttava, joka asuu siellä, ja mitähän, jos hänelle sinne kirjoittaisi ja kysyisi, olisikohan siellä joku tehdaspaikka ja jos voisi ajatella niin, että sinnekin voisi perustaa tehtaan ja sillä voisi jotakin ansaita, niin eiköhän tuota siltaakin voisi ajatella

sinne rakentaa. No niin, otetaan siitä selvä, ja kuukauden perästä ensi kokouksessa tuumitaan asiaa, ja tuo sitten kirjoittaa. Ja sitten tulee vastaus, että kyllä täällä sellainen uusien teiden tekeminen ja siltojen tekeminen olisi jokseenkin turhaa. Ja sitten se makaa siellä jonkun sihteerin laatikossa aikansa, 3-4 kuukautta, ennenkuin se asia voi tulla järjestyksessä esille. Ja sitten kun se tulee esille jonkin kokouksen lopulla ja ollaan vähän väsyneitä ja ollaan hermostuneita – on ollut monta sellaista, heidän itsensäkin mielestä, turhaa asiaa ratkaistavina – ja sitten tulee tämä, että mitä ihmettä tuollainen silta! Ei sellaista tarvita! Ja sitten he kirjoittavat ukoille sinne vuoden perästä. Ukot ovat odottaneet suurella innolla sitä ja sitten he kirjoittavat, että ylihallitus on katsonut tarpeettomaksi rakentaa sitä siltaa jne. jne.

Tämä on tietysti hieman karrikeerattu kuvaus, mutta se antaa pienen kuvan, miten virkaloitus toimii. Vaan kun ihminen tulee vähän vanhemmaksi ja rakastaa järjestystä – ja minäkin olen siinä iässä, että minäkin rakastan ja hyväksyn kaiken järjestyksen, niin kuitenkin olen yhä, kuten nuoruudessani, Tolstoin kannalla, että ei minulla ole suurta luottamusta virkaloitukseen; he vain istuvat siellä ja pistävät nimensä turhien paperien alle.

Tämä kaikki oli nyt vain sitä varten, että me näkisimme, että meidän aikamme ei tule nuoren päähän enää minkäänlaisena valoisana, ihmeellisenä ihanteena, oikein sellaisena epäitsekäänä, suurenmoisena, ihmeellisenä ihanteena tulla joksikin virkamieheksi, vaan meidän aikamme nuoret jo vähän saattavat hymyillä ja pilkata tällaisia asioita. Aikamme järki, aikamme tajunta on mennyt toiseen suuntaan. Sen silmä katsoo toisella tavoin oloja. Jos meidän aikamme nuorelle tulee ihanne, jos meidän aikamme nuoren sielun silmiin kuvastuu mikään väikkyvä, ihana ihanne, niin hän ajattelee sillä tavoin: jospa minä voisin luopua jostakin sellaisesta, mikä minulla on! Jos hän on todellinen yläluokkalainen, sellainen, jolla on hienoa verta suonissaan ja hän on saanut paljon sivistystä, jos hän on saanut paljon oppia, niin hänelle tulee ihanteena: ”Oi jospa minä voisin luopua jostakin! Jospa minä voisin luopua kaikista sellaisista etuoikeutetuista asemista! Jospa minä voisin mennä ulos, kansani keskuuteen ja sitä jollakin tavoin hyödyttää!” Hänelle tulee sellaisia ihanteita, joista tässä alussa mainitsin, että kun me katselemme noita yliopistonuoria, niin me huomaamme, että he ajattelevat niin, että kun minä saan jotakin oppia ja viisautta, niin sauva käteen ja minä menen kylästä kylään ja puhun ihmisille. Vaikka sitä ei voisiakaan toteuttaa käytännössä, niin nuoren täytyy aina ihanteena ajatella mahdolltomia, täytyy aina ajatella sellaista työtä, joka aivan siinä muodossa näyttäytyy mahdolltomaksi. Sillä ihminen on vain ihminen, ja hänellä on vain fyysillinen ruumis tällä fyysillisellä tasolla. Mutta kuitenkin hän aina jonkin verran voi toteuttaa ja jossakin muodossa voi toteuttaa sellaista ihannetta, jonka hän itselleen asettaa. Ja sentähden minä voisin näin osoittaa ja minä osoittaisin nuorille, jotka esimerkiksi yliopistossa lukevat, että he asettaisivat sellaisia ihanteita itselleen, sen vain, että minä sitten voin palvella kansaani, että sitten voin hyödyttää kansaani niillä tiedoilla, mitä olen itselleni saanut hankituksi. Sillä niin pitäisi jokaisen nuoren ajatella: minä tulin tänne alastomana. Omin voimin, yksin, ei minulla olisi ollut tilaisuutta hankkia sitä, mitä olen saanut. Minä olisin kuollut nälkään jo yhden päivän vanhana, jolleivät toiset ihmiset olisi pitäneet minusta huolta. Ja koska toiset ihmiset ovat pitäneet minusta huolta, niin luonnollisesti minunkin tehtävänäni on koettaa toisia palvella. Siis minä tahdon ajatella sellaista ihannetta, että jos minä olisin viisaampi, jos minä olisin oppineempi, jos minulla olisi enemmän kykyä kuin toisilla, niin sitä varten ne minulla olisivat, että voisin toisia niillä palvella. Meidän kaikilla nuorillamme ei tietystikään ole ihmeellisempiä kykyjä kuin toisillakaan ihmisillä. Ei jokainen ihminen voi ajatella: minulla on ihmeellisiä lahjoja. Ei jokainen tunne sisässään, että hän on syntynyt nerona. Ei jokainen tunne sisässään, että hänellä on enemmän kuin muilla. Mutta jokainen, joka herää, jokainen nuori, joka on ajatellut ja kun on jo saanut vastauksen ja herännyt, jokainen nuori voi tuntea: ”Minä olen sielu; minä olen henkinen olento; minä olen ihminen. Ja kuinka paljon on niitä ihmisiä minun ympärilläni, jotka eivät tiedä, että he ovat ihmisiä, jotka eivät ollenkaan tiedä, että he kuuluvat suureen ihmisten veljeskuntaan, vaan jotka tässä eläinraukkoina käyvät ja raatelevat toisiaan ja jotka vain tässä ponnistavat ja työtä tekevät, ja joidenka silmissä on yksi suuri kysymys: mitä varten on tämä kaikki?” Vaikkakaan useimmat ihmiset, jotka kadulla tulevat vastaan,

eivät osaakaan asettaa itselleen tätä kysymystä, niin kun te katselette heidän silmiään, niin ne ilmaisevat tuon sielun suuren kysymyksen: ”Voi mitä varten?” ”Ja minä”, näin ajattelee se nuori minä, joka on tullut tietoon siitä, että on ihminen, ”minä, joka olen saanut selväksi sen, että olen henkinen olento, sielu, Jumalasta lähtenyt, minä tahdon tästä kertoa toisille. Ja millä tavoin voin siitä kertoa? Kaikin tavoin, koko elämälläni. Minä tahdon elää niin, että minun elämäni kertoo siitä toisille.” Näin ajattelee nuori. Näin jokainen nuori voi ajatella: ”Niin minä tahdon elää; niin minä tahdon työtä tehdä, että minä en tee työtä omaksi hyödykseni. Niin minä tahdon työtä tehdä, että koko minun elämästäni loistaa tuo: 'kas, hän on ihminen, tuossa on ihminen.' Toisetkin heräävät sellaiseen kummalliseen aavistukseen, että hekin ovat ihmisiä. Niin minä tahdon elää, niin minä tahdon työtä tehdä. Minä en tahdo elää ylhäällä. Minä en tahdo elää siellä kansan yläpuolella. Minä en tahdo elää siellä missään korkeassa asemassa, saaden kaikenlaisia suuria palkkoja kansalta. En tahdo elää siinä, ellei minulla ole sellaisia merkittäviä kykyjä, että sillä tavalla juuri voin hyödyttää kansaani. Vaan jos minulla ei ole niitä kykyjä ja koska minulla ei ole niitä kykyjä, niin minä tahdon elää niinkuin yksi kansasta. Niin minä tahdon tunnustaa kansan veljekseni, kaikki veljikseni ja tahdon elämässäni niin elää, että kaikki nuo köyhät ja rikkaat, köyhät myös ja rikkaat myös, hyvät ja pahat, kaikki nuo ihanat ja pahatkin, että he kaikki tuntisivat sydämessään, että minä olen yksi heistä, minä olen vain yksi kansasta. Niin minä tahdon koettaa elää, niin minä tahdon koettaa työskennellä siellä muiden joukossa. Siis mieluummin minä tahtoisin tehdä jotakin työtä käsin. Mieluummin tahtoisin tehdä jotakin työtä käsin, jos vain osaisin. Ne ovat onnellisia ihmisiä, jotka saavat käsin tehdä työtä, ettei heidän tarvitse ketään sortaa, ei kenestäkään riippua, että he voivat itse pitää huolta omasta ruumiistaan aivan sellaisella vaatimattomalla, huomaamattomalla tavalla. Sillä tavoin minä tahtoisin elää.”

Me elämme sellaisessa ajassa, että yhä selvemmin, yhä kirkkaammin tällainen ihanne tulee nuorten eteen: meidän täytyy luopua etuoikeuksistamme. Meidän täytyy mennä kansan keskelle, meidän täytyy tulla pieniksi. Yhä enemmän aletaan nähdä, että suuruus on pienuudessa. Ei suuruus ole siinä, että huudetaan sitä, kuinka suuri hän on, ja ollaan polvillaan hänen edessään. Silloin hän on pieni. Sillä hetkellä me teemme hänet pieneksi. Jos me menemme polvillemme jonkun eteen ja huudamme, kuinka suuri hän on, niin jos hän on suuri, hän pakenee siitä pois, hän pakenee näkymättömään maailmaan, jättäen vain sen pienen sinne, koska niin tahdottiin. Sillä suuruus ei ole siinä. Se on pienuutta. Suuruus on vain siinä, että se on pieni.

Tämä on aivan uusi ihanne, joka nyt alkaa kajastaa ihmisille. Kuudennen juurirodun ihanteet alkavat näkyä ihmisten sielujen sielujen edessä, ja ne tulevat muuttamaan meidän olomme. Sillä tavoin olot muuttuvat, että ajatusmaailmassa tulee suuria ilmeellisiä ajatuksia, jotka valtaavat ihmisten sydämet, niin että he tahtovat elää niiden mukaan. Vain sillä tavoin olot muuttuvat. Ei millään keinotekoisella tavalla, ei niin, että me päätämme niitä muuttaa, vaan sillä tavoin, että ihminen itse muuttuu. Kun näistä siunatuista maailmoista, hengen ihmeellisistä maailmoista todella suuret sielut lähettävät merkittäviä ajatuksia, merkittäviä ihanteita ja tunteita ja ihminen ottaa niitä vastaan ja ihminen muuttuu, silloin vähitellen olot muuttuvat, silloin maailma muuttuu. Ja kun ihminen kuolee, niin hän tekee työtä niiden samojen ihanteiden puolesta. Sillä tavoin ihminen muuttaa maailmaa. Siunattuja ne, joilla on ihanteita ja kuolevat, sillä silloin he saavat yhä edelleen tehdä työtä noiden ihanteiden puolesta. He elävät näissä ihanteissa; ne antavat voimaa, niin että ne yhä suuremmalla voimalla tunkeutuvat elävien ihmisten sieluihin.

Sellaisessa ajassa me elämme. Ja erään neuvon minä annan, jolla lopetan! Kun nämä ihanteet tulevat, kun nämä suuret ajatukset tulevat meidän sieluihimme, silloin muistakaamme eräs asia; se muuten unohtuu mielestä; silloin muistakaamme eräs asia: nämä ihanteet pyytävät silloin *minua*. Kun ne tulevat minun eteeni, ne pyytävät *minua*. Minä en saa silloin ajatella jotakin *toista*, en ajatella: ”Jospa hän tulisi minun mukaani, olisi mukana toteuttamassa; kun meitä olisi kaksi tai kolme tai neljä, silloin se menee.” – Ei, silloin ei mene mikään. Minun täytyy ensin odottaa. Kun ihanne tulee minulle, niin se merkitsee, että se sanoo, mitä *minun* pitää tehdä; *minun* pitää se silloin toteuttaa. Minun elämäni

saa muuttua sen mukaan. Minun itseni tulee muuttua sen mukaan, vaikkei kukaan toinen muuttuisikaan. Niin kauan on voimaa tuossa yhdessä yksilössä. Sitten kun se voima on päässyt eläväksi tuossa yhdessä, silloin se sama voima voi myös tulla toiseen. Mutta jos me alusta saakka koetamme aivan kuin jakaa tämän voiman, niin että kaksi tai kolme yhdessä tuumin tahtovat toteuttaa joitakin ihanteita, silloin on aivan kuin se voima pantaisiin heikkoon maahan – ja sitten sitä voimaa ei enää olekaan. Yhden täytyy ensin mennä. Se on aivankuin kurkiaura, jolla on aivan kuin kiilan muoto; yksi on edessä. Kun yksi ensin toteuttaa ihannetta, niin toisia tulee perässä. Siinä ihanteen edessä, Jumalan edessä, totuuden edessä meidän ensin täytyy tuntea, että me olemme yksin. Ja silloin uskallamme seisoa yksin, jos me ajattelemme näin: ”Vaikka koko maailma olisi minua vastaan, niin minä olen sen totuuden puolella, minkä minä olen nähnyt!” silloin tulee toisia; tulee ystäviä, veljiä, liittolaisia. Sitten me voimme huomata, että meitä on monta ja paljon. Mutta ensin kysyy vain minua itseäni se Jumala, joka puhuu meidän sisässämme.

Hyvinkään Kirjapaino Osakeyhtiö
Hyvinkää 1952.